

Specifikationer vedr. teknisk interoperabilitet for danske biblioteker

Seneste opdatering: 10.09.2021

Følgende oversigt dækker services, standarder, profiler og vejledninger, der indgår i det tekniske samarbejde på biblioteksområdet i Danmark og som er relevante i et standardiseringsperspektiv. Oversigten vedligeholdes i forståelse mellem KOMBIT A/S, Det Kgl. Bibliotek, DBC DIGITAL A/S og Slot- og Kulturstyrelsen.

Specifikationerne er opdelt efter type (*API/Services, Standarder, Profiler/Guidelines* og *Vejledninger m.v.*) og for hver specifikation er anført et eller flere af følgende formål:

- Søgning: dækker også over hentning, udtræk etc.
- Katalogisering: registrering af bibliografiske oplysninger og udveksling af bibliografiske poster
- Bestil: bestillinger direkte i lokalsystem fra eksternt system samt håndtering fjernlån/interurbane lån
- Beholdning: udveksling af beholdnings- og udlånsoplysninger med henblik på f.eks. bestilling, afgrænsning eller statistik
- Brugerhåndtering: låneroplysninger, adgangsstyring m.m.
- Materialehåndtering: anskaffelse og håndtering af materialer
- Læringsmidler: specifikke specifikationer for pædagogiske læringscentre (PLC) og centre for undervisningsmidler (CFU)

For hver specifikation er angivet med ”Ja” i følgende kolonner, at pågældende specifikation anvendes i indenfor pågældende område:

- *FBI*: Fælles Biblioteksinfrastruktur.
- *FBS*: Fælles Bibliotekssystem (for alle landets folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre).
- *FFU*: Fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker.
- *Fol* dækkende folkebibliotekers anvendelse i andre løsninger end FBS (f.eks. fra DDB CMS).
- *Lær*: dækkende PLC (Pædagogiske læringscentre) og CFU (Centre for undervisningsmidler).

Yderligere information, links m.v. ses på <http://biblstandard.dk/>

For forkortelser derudover henvises til <http://biblstandard.dk/Forkortelsesliste.htm>

Indholdsfortegnelse

API/Services	side	3
Standarder	side	5
Profiler/Guidelines	side	8
Vejledninger m.v.	side	11
Bilag: Udgående specifikationer	side	13

API/Services

Følgende oversigt beskriver de webservices/API'er, der gennem f.eks. udbud og eksisterende forretningsgange er at betragte som de facto standarder på området. API'erne er bortset fra nogle få ikke standardiserede (udover basale protokoller og indpakninger som f.eks. HTTPS, XML, SOAP, REST etc.), men er afklaret og defineret i samarbejde med relevante interessenter. Derudover baserer de sig på eksisterende standarder ift. udvekslingsformater samt kommunikation med andre services, f.eks. lokalsystemer.

Navn	Beskrivelse	Ansvar	Formål	FBI	FBS	Fol	FFU
Holdings Items Update	Opdatering af beholdningsdata i databrønd	KOMBIT	Beholdning	Ja	Ja		
Open Holding Status	Opslag på bibliotekers beholdning	KOMBIT	Beholdning	Ja	Ja	Ja	Ja
Open Agency	Opslag af konfiguration og administrative data	KOMBIT	Beholdning, Bestil, Brugerhåndtering, Søgning	Ja	Ja	Ja	Ja
Open Find Order	Fremsøgning af bestillinger	KOMBIT	Bestil	Ja			
Open Order	Tjek om et materiale kan lånes ud af et givent bibliotek og oprettelse af bestillinger	KOMBIT	Bestil	Ja	Ja	Ja	Ja
Order Receipt	Specifikation af håndtering af bestillinger	KOMBIT	Bestil	Ja	Ja		
CULR	Opsamling af bruger-ID'er og tildeling af generelt bruger-ID	KOMBIT	Brugerhåndtering	Ja	Ja		
Lånertjek/Borchk	Opslag af om låner er registreret på et givent bibliotek	KOMBIT	Brugerhåndtering	Ja	Ja	Ja	Ja

Open User Status	Opslag af brugers lån, reserveringer etc.	KOMBIT	Brugerhåndtering	Ja	Ja	Ja	Ja
Build	Henter template til katalogisering af ny post	KOMBIT	Katalogisering	Ja	Ja		
DBC OAI	OAI-høst fra databrønd	KOMBIT	Katalogisering	Ja			Ja
DBC Posthus	FFU aflevering af bibliografiske poster til databrønd	KOMBIT	Katalogisering	Ja			Ja
Update	Opdatering af poster i databrønd	KOMBIT	Katalogisering	Ja	Ja		
E-depot	Opslag af materialer ifm. kassation	KB	Materialehåndtering		Ja		
ERMS	Opslag af folkebibliotekers online adgange/licenser	DDF	Materialehåndtering			Ja	
NAL	Opslag af FFU-bibliotekers online adgange/licenser	KB	Materialehåndtering				Ja
SAOU	Adgang til online materiale på baggrund af licensdata	KOMBIT	Materialehåndtering	Ja		Ja	
Cover service	Forsider mv til præsentation	DDF	Søgning		Ja	Ja	
Forsideservice/Moreinfo	Forsider mv til præsentation	DBC	Søgning	Ja	Ja		Ja
Open Search	Søgning i databrønd	KOMBIT	Søgning	Ja	Ja	Ja	Ja
Open Suggestion	Søgeforslag fra databrønd	KOMBIT	Søgning	Ja	Ja	Ja	Ja
Den åbne platform	Konsolideret API til søgning, bestilling, lånerstatus, CMS-indhold m.m.	KOMBIT	Søgning, Beholdning, Bestil, Brugerhåndtering	Ja		Ja	Ja
Zgateway	Z39.50 søgning i databrønden	KOMBIT	Søgning, Katalogisering	Ja			Ja

Standarder

Følgende oversigt beskriver de internationale standarder, der benyttes inden for biblioteksområdet i Danmark.

For de af standarderne der ligger i Dansk Standard-regi håndteres det faglige ansvar af S24 - Hovedudvalg for dokumentation og information, som er finansieret af SLKS. Medlemmerne af S24 kommer fra bibliotekerne, DDF, SLKS, DBC og KOMBIT.

Navn	Beskrivelse	Ansvar	Formål	FBI	FBS	FFU	Lær
ISO 20775	Beholdningsopslag	ISO/Dansk Standard	Beholdning	Ja	Ja	Ja	
ILL0	Email-baseret protokol for bestillinger	DBC	Bestil	Ja		Ja	
ISO 18626	Håndtering af bestillinger	ISO/Dansk Standard	Bestil	Ja	Ja	Ja	
NCIP. Z39.83 NISO Circulation Interchange Protocol	Protokol for udlånshåndtering (inkl. lånertjek)	NISO	Bestil, Brugerhåndtering, Materialehåndtering,	Ja	Ja	Ja	
Alfabetiseringsregler for danske biblioteker og bibliografier	Sortering - fysisk materiale	SLKS	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
Danbib-tegnsæt	Sammenhæng med danMARC2-tegnsæt	KOMBIT	Katalogisering	Ja			
danMARC2	Bibliografisk indholdsformat	SLKS	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
DKABM	Oprindelig fælles præsenteringsformat for arkiver, biblioteker og museer baseret på Dublin Core. Nu indholdsformat for kilder i databrønden og basis	KOMBIT	Katalogisering, Søgning	Ja	Ja		

	for præsentation i FBS og i DDB-CMS. <i>AC - Administrative Components</i> indgår i DKABM						
ISO 15836-1 og ISO 15836-2	Dublin Core metadata element set – generelt indholdsformat	ISO/Dansk Standard	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
ISO 25577	MarcXchange - XML-transportformat til bibliografiske poster	ISO/Dansk Standard	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
ISO 2709	Transportformat til bibliografiske poster	ISO/Dansk Standard	Katalogisering	Ja		Ja	
Linjeformat	Indpkningsformat til udlevering og modtagelse af danMARC2-poster	DBC	Katalogisering	Ja		Ja	
Linjeformat (bilag F til danMARC2)	Indpkningsformat til udlevering og modtagelse af danMARC2-poster	DBC	Katalogisering	Ja			
Udlægning til og ordning af registre i onlinekataloger	Sortering i online bibliotekssystemer	SLKS	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
ISO 10646	Unicode tegnsæt	ISO/Dansk Standard	Katalogisering, Bestil, Søgning	Ja	Ja	Ja	
IEEE 1484.12.3-2005 - IEEE Standard for Extensible Markup Language (XML) Schema Definition Language Binding for Learning Object Metadata	Indholds- og transportformat for metadata om læringsmidler (LOM)	IEEE	Læringsmidler				Ja

IMS common cartridge	Transportformat for digitale læringsmidler	IMS	Læringsmidler				Ja
DS/INF 28560	RFID for libraries – specifikation af dansk brug af ISO 28560-1 og ISO 28560-3	Dansk Standard	Materialehåndtering		Ja	Ja	
EditX	Materialeindkøb og opfølgende transaktioner	EDItEUR	Materialehåndtering		Ja	Ja	
ISO 28560-1 og ISO 28560-3	RFID for libraries	ISO/Dansk Standard	Materialehåndtering		Ja	Ja	
SIP2 Standard Interchange Protocol	Transaktioner mellem bibliotekssystem og udlånsautomat	3M/NISO	Materialehåndtering		Ja	Ja	
ISO 23950 (Z39.50)	Protokol for søgning, bestilling m.m.	ISO/Dansk Standard	Søgning	Ja		Ja	
OAI-PMH	OAI-standarden for høstning af bibliografiske poster	OAI	Søgning, Katalogisering	Ja		Ja	
Praksisregler for søgeveje	Søgekoder og tekstudlægning af koder for danMARC2	SLKS	Søgning, Katalogisering	Ja	Ja	Ja	

Profiler/Guidelines

Følgende oversigt beskriver de forskellige profiler og guidelines for hvordan de forskellige standarder anvendes på biblioteksområdet i dansk regi.

Navn	Beskrivelse	Ansvar	Formål	FBI	FBS	FFU	Lær
Brøndindekser	Profil for søgning i den fælles biblioteksinfrastrukturs databrønd. Profilerer <i>Praksisregler for søgeveje</i> og <i>DKABM</i> .	DBC	Søgning	Ja	Ja		
Danish ISO 20775 profile for holdings requests	ISO 20775-profil med specifikation af anvendte dataelementer	KOMBIT	Beholdning	Ja	Ja	Ja	
Look-up of holdings information	ISO 20775-profil for beholdningsopslag	KOMBIT	Beholdning	Ja		Ja	
Danish ISO 18626 profile for ILLtransactions	ISO 18626-profil for bestillinger og opfølgende transaktioner	KOMBIT	Bestil	Ja	Ja	Ja	
NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between bibliotek.dk and local library systems (danZIG-specification 04)	Specificerer lånertjek og bestil fra bibliotek.dk til lokalsystem	KOMBIT	Brugerhåndtering, Bestil	Ja	Ja	Ja	
NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between Danish libraries and	Generel ramme for efterfølgende NCIP specifikationer	KOMBIT	Brugerhåndtering, Bestil	Ja	Ja	Ja	

other agencies (danZIG-specification 03).							
Guidelines for exchange of danMARC2 records in MarcXchange	Udveksling af danMARC2 poster efter ISO 25577 samt mapning ISO 2709 og ISO 25577	SLKS	Katalogisering	Ja	Ja	Ja	
Mapning danMARC2 til DKABM	Konvertering fra danMARC2 til DKABM (opdateret af DBC)	KOMBIT	Katalogisering	Ja			
DK-Cartridge 1.0. Distributionsformat for digital læringsindhold	Transportformat for digitale læringsmidler – dansk profil	STIL	Læringsmidler				Ja
DK-LOM 1.0. Metadata Applikations Profil	Format for metadata for læringsmidler – dansk profil	STIL	Læringsmidler				Ja
DK-LOM Vokabular Specifikation	Ordlister til DK-LOM v1.1 profilen (med fokus på dagtilbud og grundskole)	STIL	Læringsmidler				Ja
Guideline for using SIP2 over https	Kommunikation bibliotekssystem og selvbetjeningsudstyr/sorteringsanlæg	KOMBIT	Materialehåndtering		Ja	Ja	
Guidelines for use of EDItX documents in Danish libraries, version 2.0 (danZIG-specification 10)	Materialeindkøb og opfølgende transaktioner – dansk profil. Hertil hører <i>Eksempler på EDItX XML dokumenter</i>	KOMBIT	Materialehåndtering		Ja		

Specification of Danish RFID SIP2 protocol extension for ISIL	Udveksling af ISIL/biblioteksnummer ved kommunikation bibliotekssystem og selvbetjeningsudstyr/sorteringsanlæg	KOMBIT	Materialehåndtering		Ja	Ja	
Specifikation af kopi af e-faktura til bibliotekssystem - OIOUBL	Sikrer at bibliotekssystemet skal kunne genkende ordrenummer og ordrelinjer fra EDItX ordren	KOMBIT	Materialehåndtering		Ja		
Danzig profile specification 2007	Dansk Z.3950-profil	KOMBIT	Søgning	Ja		Ja	
Zgateway – tekniske parametre til driftsversion	Z39.50 attributter anvendt i Zgateway	DBC	Søgning	Ja		Ja	

Vejledninger m.v.

Følgende oversigt dækker aftaler, skabeloner, retningslinjer, politikker og vejledninger, der er med til at definere principper og praksis for samarbejde og teknisk interoperabilitet på biblioteksområdet i Danmark.

Navn	Beskrivelse	Ansvar	Formål	FBI	FBS	FFU
Bestandsindberetning til Biblioteksafgiften	Folke- og skolebibliotekernes indberetning til SLKS	SLKS	Beholdning		Ja	
Specification of statistic files for Danish public libraries		SLKS	Beholdning, Bestil, Brugerhåndtering		Ja	
Principper og retningslinjer for interurbant lånesamarbejde i Danmark	Overordnet beskrivelse af rammerne for bestillinger mellem danske biblioteker	SLKS	Bestil	Ja	Ja	Ja
Specifikation af køreseddel. Teknisk dokumentation af køreseddel for den danske kørselsordning for biblioteker	Udskrift af køresedler fra netpunkt og lokale bibliotekssystemer	SLKS	Bestil	Ja	Ja	Ja
Specifikation af prisforespørgsel	Opslag fra bibliotek til leverandører af aktuel pris på materiale	KOMBIT	Materialehåndtering		Ja	
Stregkodeetiketter / sekvensnumre	Leverance af sekvenser af unikke materiale-id'er til stregkoder og RFID-chips	DBC	Materialehåndtering		Ja	Ja

Transfil-format til udveksling af data med DanBib	Format, der beskriver indholdet af den trans(aktions)fil, der sendes sammen med en fil med poster til DBCs posthus. Formatet er skræddersyet til dataudveksling mellem de danske biblioteker og DBC.	DBC	Materialehåndtering, Katalogisering	Ja		Ja
---	--	-----	-------------------------------------	----	--	----

Bilag: Udgående specifikationer

Specifikationer, som er vurderet at være ude af praktisk brug, er flyttet til dette bilag.- Alle specifikationer på *biblstandard.dk* forventes bevaret som historisk materiale – tilgængelig via <http://biblstandard.dk/TidligereVersionBiblstandard.htm> . Ved evt. senere udvidelse af anvendelse af f.eks. NCIP vil indhold kunne genanvendes.

Guidelines for use of EDItX documents in Danish libraries (danZIG-specification 02)
NCIP Implementation Guidelines: Combined public-school libraries (danZIG-specification 05)
NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between General User Interfaces being Brokers and Local Library Systems (danZIG-specification 06) Note: Breder dækkende end danZIG-specification 04 (plus info om gebyrer og oprettelse af lånere), men skønnes ikke anvendt
NCIP Implementation Guidelines: Collaboration between Integrated (strongly-coupled) and Connected (weakly-coupled) Libraries (danZIG-specification 07)
Åbne biblioteker – også på afstand (danZIG-specification 08) Kom aldrig i anvendelse
Guidelines for exchange of bibliographic data and holdings information between a library acquisitions client and local library systems in Danish libraries (danZIG-specification 09)
Råd & Vink om anskaffelse af RFID i danske biblioteker Skal ikke vedligeholdes. Indeholder relevant information, men fokuset ”nyanskaffelse af RFID” er ikke længere aktuelt i væsentligt omfang
RFID og Faustnumre. Anbefaling fra Styrelsen for Bibliotek og Medier Er indholdsmæssigt dækket af DS/INF 28560